

01

Velkomstinformasjon

Del A

MODUL 1 VELKOMSTINFORMASJON

1. VEILEDER TIL KURSHOLDER

a) Innledning og begrunnelse for valg av tema

Barn har selvstendig rett til å bli hørt. På samme måte som voksne skal barn få en velkomstsamtale på et språk de forstår.

Informasjonen som gis i denne modulen, er av praktisk art, som husregler, sikkerhet, mottaksansattes rolle, fritidsaktiviteter i lokalmiljøet og den norske skolen. Det er også meningen at man i denne modulen skal fortelle om «Informasjonsprogrammet for barn og unge», som vi har valgt å kalle «Ung i Norge».

Fordi denne modulen er den første i informasjonsprogrammet, er det viktig å informere foreldre om hvilken type informasjon som vil bli gitt. Det er viktig å forklare at dette er et program som er for barn/ungdom, og ikke for dem, og at dette gjøres for å understreke barns selvstendige rett til informasjon. Det er utarbeidet et eget informasjonsopplegg for foreldrene, der de foresatte får en kort gjennomgang av innholdet i programmet.

Hvis det oppstår usikkerhet hos foreldrene, kan det være fornuftig å forklare at informasjonen som blir gitt, er ment å styrke barn og unges rett til å bli kjent med, og forstå, den kulturen de er nødt til å forholde seg til i den tiden de er i Norge. Det vil også bidra til at det blir enklere for dem å komme i kontakt med lokalbefolkningen, noe som vil være en verdifull erfaring å ta med seg videre i asylsøkeprosessen.

b) Mål

Informasjonen skal bidra til at barn og unge føler seg velkomne og finner seg til rette på mottaket. De skal også få informasjon om rettigheter og plikter knyttet til mottaksoppholdet, og bli kjent med tilbud i sitt nærmiljø.

c) Barnekonvensjonen

Barnekonvensjonen art. 3, 12 og 13

I denne modulen skal artikkel 3 fra Barnekonvensjonen tillegges særlig vekt:

TIL BARNETS BESTE Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

d) Tema

Vi har valgt å dele denne modulen i tre. Del A tenker vi oss gjennomført snarest mulig etter at ungdommen er kommet i mottak. Del B og C bør gjennomføres innen cirka en uke senere.

Del A Velkommen til mottak

- Mottaksansattes rolle, ansvar og taushetsplikt
- Husregler
- Tilbud i mottaket
- Økonomi (basisbeløp)
- Sikkerhetsmessige forhold (brannvern)
- Øyeblikkelig hjelp (politi, lege og brann)
- Omvisning på mottaket

Metodebruk:

- Manus brukes som samtaleguide.
- Hovedsakelig individuelle samtaler. Dersom det ankommer to eller tre ungdommer på samme dag med samme språk, kan en ha felles informasjon (maks tre personer).
- Informasjonen bør gis av særkontakt/ primærkontakt så langt det lar seg gjøre.
- Dialogbasert. Den som utfører samtalen, må legge vekt på å formidle informasjonen slik at det blir naturlig å stille spørsmål til den unge underveis for å sikre at den unge blir en aktiv del av samtalen, og på denne måte sikre at informasjonen blir forstått.

- Den unge tilbys noe å drikke. Det er viktig at denne samtalen blir holdt under rolige omgivelser, og at den mottaksansatte tar seg god tid.

I del B og C kan flere ungdommer med fordel delta samtidig i gjennomgangen.

Del B Skole og fritid

- Skole og utdanning
- Fritidsaktiviteter og tilbud i lokalsamfunnet
- Omvisning i lokalsamfunnet

Metodebruk:

- Gjennomgang av manus og visning av en PP-presentasjon av den norske skolen.
- Tid til spørsmål og sammenligninger med hjemlandet underveis.
- Filmsnutt om Seidefa fra Montenegro sitt møte med Norge.
- Rollespill om å få venner på skolen.

Del C Presentasjon av informasjonsprogrammet og Barnekonvensjonen

- Presentasjon av «Ung i Norge» og de fire «stolpene» i Barnekonvensjonen

Metodebruk:

- Manus og PP-presentasjon med innlagte diskusjonsoppgaver

2. GJENNOMFØRING

Tidsbruk, innhold og gjennomføring av arbeidsøktene

Del 1

Her foreslås brukt cirka to timer, hvor en time blir brukt til informasjon/samtale og en time til omvisning på mottaket. Omvisningen bør legges til et tidspunkt som passer best med hensyn til åpningstidene på resten av mottaket, slik at de unge kan møte de ansatte ved de enkelte kontorene.

Samtaleguiden kan fritt skrives om slik at innholdet tilpasses det enkelte mottak og lokale forhold.

En mottakssamtale for enslige mindreårige vil være vesentlig annerledes enn en mottakssamtale for dem som kommer sammen med familien, derfor har vi to forskjellige samtaleguider. **De to dokumentene finnes som Word-tekster bakerst i permen (vedlegg 23 og 24) og på DVD 1.**

Siste ark i «guiden» med viktig informasjon til den unge deles ut og settes inn i arbeidsboken.

Del 2 og 3

Disse delene kan gjennomføres som én arbeidsøkt, og vi foreslår at det settes av til sammen tre timer.

3. AKTUELLE EKSKURSJONER

I løpet av den første uken skal den unge få en omvisning i lokalsamfunnet.

- Politi, skole, bibliotek, trening, sentrum, butikker, ungdomsklubb med mer.

4. HENVISNING TIL SUPPLERENDE MATERIELL

- Plansjer over telefonnummer til brannvesen, politi og legevakt med bilde
- Husregler, skole- og fritidsaktiviteter også på plansjer med bilder
- Rømningsplaner

01

Velkomstinformasjon

Del B

VELKOMSTINFORMASJON, DEL B

Skole, fritid og lokalsamfunn

1. VEILEDER TIL KURSHOLDER

a) Innledning og begrunnelse for valg av tema

Det er viktig at barn og unge i asylmottak får en introduksjon til hvordan det norske skolesystemet fungerer. Dette for å gi dem en best mulig start på opplæringen. Samtidig bør mottaket gi informasjon om de begrensningene som gjelder tilbudet i videregående skole til dem som er over 16 år. Ifra 1. september 2010 ble det innført såkalt rett og plikt til opplæring som gjelder asylsøkere fra 16 til 67 år. Det vil si at unge som bor på asylmottak, har rett på 250 timer med norskundervisning på lik linje med voksne asylsøkere. Når det gjelder undervisning utover dette, avhenger det av hva kommunen eller fylkeskommunen er villig til å tilby. Flere kommuner i Norge gir et utvidet tilbud til barn og unge i mottak. Da søker skolene dekking av utgifter hos Fylkesmannen. Ved mange undervisningssteder foregår dette automatisk etter at de 250 timene er gjennomført. Asylsøkerbarn under 16 år har plikt til å gå på grunnskole.

Når det gjelder videregående skole, er det viktig å få fram at fylkeskommunene har ulik praksis for hvem som får tilbud om skoleplass. Her bør kursholder være oppdatert på hva som gjelder i fylkeskommunen der mottaket ligger. Kursholder må vite noe om hvem som får tilbud, og om det er skolen de går på (ungdomsskolen eller skolen der de får norskopplæring) som søker dem inn på videregående.

b) Tema

- I Skole og utdanning – lærerens rolle
- II Fritidsaktiviteter og tilbud i lokalsamfunnet
- III Omvisning i lokalsamfunnet

I – Skole og utdanning

Her er det skrevet et kort manus til hvert av lysbildene om "Utdanning". Det er også skrevet inn forslag til diskusjonsoppgaver underveis i presentasjonen.

Tema:

- Utdanningsnivåene i Norge
- Skoleplikt
 - o Komme presis
 - o Fraværregler
- Oversikt over fagene
- Arbeidsmåter
- Læringssyn
- Lærerrollen
- Skole–hjem samarbeid
- Betydningen av å lære norsk
- Om videregående skole (her får dere vurdere hvor mye dere vil ta med ut fra lokale forhold)

2. GJENNOMFØRING

Tidsbruk, innhold og gjennomføring av arbeidsøktene

Del B og del C kan gjennomføres i sammenheng i to deler à cirka 1,5 timer.

Metodebruk:

Del B

- Gjennomgang av manus og visning av PowerPoint .
- Tid til spørsmål og sammenligninger med hjemlandet underveis.
- Filmsnutt om Seidefa fra Montenegro sitt møte med Norge.
- Rollespill om å få venner på skolen (vedlegg 10).

Til kursholder:

DVD nr. 2 "Ny i Norge"

Her kan dere vise filmsnutten der Sejdefa Kurgas fra Montenegro i to klipp forteller om den første tiden i mottak og om hvordan det var å begynne på norsk skole.

Spørsmål:

Hva synes Seidefa var bra den første tiden i mottak? Hva syntes hun ikke var bra?

Hvordan syntes Seidefa det var å begynne på norsk skole?

Hva ville hun gjort annerledes?

MANUS TIL SKOLE

OM SKOLEN I NORGE

Nå skal vi ha en time der vi skal fortelle dere om den norske skolen. Uansett om dere blir værende i Norge eller må returnere til hjemlandet, er en god utdanning viktig for framtiden deres.

Det er viktig at dere er klar over at siden dere må lære norsk i tillegg til de vanlige skolefagene, så må dere regne med at dere kan måtte bruke lengre tid på utdannelsen enn norske ungdommer. Dere må kanskje også regne med å bruke lengre tid enn de norske elevene for å oppnå gode karakterer.

Men, en ting er helt sikkert: Hvorvidt du skal lykkes på skolen er det aller mest deg det kommer an på! Og da er det spesielt et godt råd vi vil gi deg, og det er at du lærer deg norsk så fort som mulig. Det er det beste du kan gjøre for å bli en del av det norske samfunnet, og det er det beste du gjør for å klare deg bra på skolen. Du skal senere få noen råd om hvordan du raskest mulig kan lære deg norsk.

En annen ting som det er viktig for oss å fortelle deg, er at det er skoleplikt i Norge. Det vil si at staten har bestemt at alle barn og unge mellom 6 og 16 år må gå på skolen.

Skoleplikt betyr også at du må være med på alle aktivitetene på skolen, og at alle fag er obligatoriske.

Dersom du er borte på grunn av sykdom, må skolen få beskjed. Elever har ikke lov til å være hjemme for å passe yngre søsken. Hvis mor og far er syke eller bortreist, må familien finne andre løsninger for barnepass.

Skoleplikt betyr også at dere skal komme presis til timene på skolen, og at dere skal ha gjort det skolearbeidet som læreren har gitt dere.

PP 1

Her er de temaene vi skal snakke om i dag (gjennomgå slik det står i PP-en):

PP 2 FIRE UTDANNINGSNIVÅER

Vårt utdanningssystem er delt i fire deler. Barnehagen er frivillig og gjelder opp til barna er seks år og begynner på skolen.

Grunnskolen består av barne- og ungdomsskolen og varer til ungdommene er 16 år.

Videregående skole (16–19 år) er ikke obligatorisk, og når dere er i asylmottak, har dere dessverre ikke krav på plass i videregående skole.

Etter videregående skole kan man søke seg inn på universitet eller høyskoler, der man får en yrkesutdannelse på høyere nivå.

PP 3

Her er en oversikt over alle fagene i skolen.

PP 4 GYMNASTIKK

Gutter og jenter er sammen i gymtimene. Elevene er mye ute uansett vær.

Dans er en del av gymnastikk- og musikkundervisningen.

Elevene dusjer etter gymnastikkundervisningen. Elevene skal lære å svømme på skolen, men på grunn av for få svømmehaller har elevene dessverre ikke svømming på alle klassetrinn.

Spørsmål til diskusjon:

Hva synes dere er det kjekkeste å gjøre i gymnastikktimene? Er det noe dere synes det er vanskelig å være med på?

PP 5 RLE – RELIGION, LIVSSYN OG ETIKK

I dette faget skal det gis kunnskap om forskjellige religioner og livssyn. Faget skal ikke være forkynnende.

Her kommer dere også til å lære mye om moral og etikk; det vil si hvordan vi skal være med hverandre på en god måte.

Foreldre kan be dere fritatt fra religiøse aktiviteter som julegudstjeneste og juletrengang.

PP 6 SPISEPAUSE

Det er veldig viktig at dere har spist frokost før dere kommer på skolen. Hvis ikke vil dere fort bli trøtte og slappe i løpet av dagen.

De fleste lager matpakke som de har med seg på skolen.

På mange skoler kan man få kjøpt melk eller juice. En del ungdomsskoler har kantine der en kan få kjøpt noe mat.

PP 7 VARIERTE ARBEIDSMÅTER

Det brukes mange ulike arbeidsmåter i den norske skolen.

Vi mennesker lærer på forskjellige måter, og i skolen forsøker lærerne å variere måtene dere jobber på.

Vi vil benytte anledningen til å fortelle deg om hvordan vi egentlig lærer.

PP 8 LÆRINGSSYN

Vet du hva som skal til for at du skal lære på skolen? Hvem er den viktigste personen i din læring? Det er faktisk deg selv.

Læreren og foreldrene kan legge til rette for at du skal lære, men det er du som må gjøre jobben. Derfor er det viktig at du er klar over dette:

- Læring er noe som skjer inni hver enkelt av oss, og læring er et arbeid som må utføres av den som skal lære.

Det er altså aller mest deg det kommer an på. Det er du som må lære deg selv det som skal læres, og det koster en innsats.

PP 9

Her er noen av arbeidsmåtene vi bruker i skolen: Læreren kan forelese.

PP 10

Læreren kan veilede enkeltelever eller grupper.

PP 11

Dere vil jobbe mye på data.

PP 12

Dere kan bruke bibliotek eller mediatek. Der kan dere låne fagbøker som dere kan bruke i skolearbeidet, eller dere kan låne skjønnlitterære bøker som dere kan lese på fritiden.

PP 13

En del av undervisningen foregår ute, og da må dere kle dere etter været.

PP 14

Etter temauker har man kanskje en utstilling.

PP 15

Eller noen ganger en framføring for de andre i klassen eller på skolen.

I den norske skolen tror vi at variasjon i undervisningen fører til at elevene holder oppe motivasjonen for det å gå på skolen.

PP 16

Nå skal vi snakke om den norske læreren. Alle elever har en kontaktlærer. Han eller hun har et spesielt ansvar for at du har det bra på skolen, og han eller hun er den foreldrene kontakter hvis de vil snakke med noen om det som skjer på skolen.

Kontaktlæreren kan du be om å få snakke med hvis du har det vanskelig på skolen, hvis noen er slem mot deg, eller det er ting du lurer på. Kontaktlæreren skal ha minst en lengre samtale med deg hvert halvår for å snakke om hvordan det går på skolen. Dette kalles gjerne elevsamtalen.

PP 17

Dere vil kanskje oppdage at de norske lærerne er mindre strenge enn lærerne i det landet dere kommer fra.

De norske lærerne er veldig opptatt av å lytte til elevene, og de prøver å se hver enkelt elevs behov.

Det er viktig at dere respekterer væremåten i den norske skolen, og ikke utnytter at lærerne er så elevvennlige.

Lærerne kan også noen ganger være med på morsomme aktiviteter sammen med elevene. Her er noen bilder fra en skoleavslutning på en skole i Bergen.

Lærere mot elever i basketballkamp.

PP 18

Lærere mot elever i fotballkamp.

PP 19

En innpakkingskonkurranse. Hvem klarer først å dekke læreren med toalett-papir?

Spørsmål til diskusjon:

Hva synes du om hvordan lærerne i Norge er med elevene?

PP 20**FORELDREMØTER**

Foreldrene inviteres til møter på skolen et par ganger i året. Der får de vite hvordan elevene arbeider i klassen, om de har et godt klassemiljø, og så videre.

PP 21**KONTAKTLÆRER**

To ganger i året innkalles også foreldrene sammen med eleven til en samtale med kontaktlæreren. Der snakkes det om hvordan det går med deg på skolen, hvordan du arbeider i de ulike fagene, og om hvordan du oppfører deg mot andre elever og de voksne på skolen.

PP 22**Støtteapparatet i skolen**

- På den enkelte skole er der en **helsesøster**. Det er en sykepleier med spesialutdanning. Hun eller han gjennomfører helseundersøkelser og vaksinasjoner, og han eller hun kan gi hjelp til elever med spesielle helseplager.

- Noen skoler har også **lege** noen timer pr. uke.
- Så lenge dere bor i mottak, er det helsesøster her som først veileder dere i helsespørsmål.
- Hver skole har også tilknytning til **psykologer og spesialpedagoger** som gir råd til elever som trenger spesiell hjelp.

PP 23

Det å lære deg godt norsk er det viktigste du kan gjøre for å bli integrert og for å klare deg godt i Norge. Dette kommer ikke av seg selv.

Spørsmål til diskusjon:

Hva kan du selv gjøre for å lære raskest mulig norsk?

Kursleder skriver opp forslagene på flippover.

Her er noen råd (hvis de ikke allerede er kommet på flippover):

- Vær mest mulig sammen med norske ungdommer på skolen og i fritiden.
- Følg godt med på skolen og gjør leksene dine godt.
- Delta på fritidsaktiviteter.
- Les norske bøker, tegneserier og se på norsk tv.

PP 24 TREÅRIG VIDEREGÅENDE OPPLÆRING, 16–18 ÅR

Til kursholder:
Her må du tilpasse informasjonen til lokale forhold avhengig av hvordan tilbudet på videregående opplæring er i din kommune?

Etter ungdomsskolen kan dere søke dere inn på videregående skole.

(PP 25–28, her står manus direkte i PP-ene)

PP 25 HVA ER VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

- Videregående skole bygger på grunnskoleopplæringen (10 år) og fører fram til:
 - Studiekompetanse (leder til høyere utdanning)
 - Yrkeskompetanse (murer, elektriker, osv)
 - Eller kompetanse på lavere nivå
- Videregående opplæring gis vanligvis som 3 år i skole eller som 2 år i skole og 2 år i bedrift.
- Elever med yrkeskompetanse kan ta et tilleggssår og få studiekompetanse.

PP26 3 STUDIEFORBEREDENDE PROGRAM

- Idrettsfag
- Musikk, dans og drama, med programområdene
 - musikk
 - dans
 - drama
- Studiespesialisering med programområdene
 - forming
 - realfag
 - språk, samfunnsfag og økonomi

PP 27 9 YRKESFAGLIGE PROGRAM

- Bygg- og anleggsteknikk
- Design og håndverk
- Elektrofag
- Helse- og sosialfag
- Medier og kommunikasjon (med mulighet for studieforbereende Vg3)
- Naturbruk (med mulighet for studieforbereende Vg3)

- Restaurant- og matfag
- Service og samferdsel
- Teknikk og industriell produksjon
+ Påbygging til generell studiekompetanse

PP 28 VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

- Søknadsfrist er i begynnelsen av mars. Informasjon om videregående opplæring finnes på 17 språk:

www.vilbli.no

II – Informasjon om lokalsamfunn og fritidsaktiviteter

- 1 Gi nødvendig faktainformasjon om lokalsamfunnet, antall innbyggere, viktige

arbeidsplasser, transportsystemer osv.

- 2 Presenter viktige institusjoner, butikker og organisasjoner i lokalsamfunnet: Fretex, matbutikk, postkontor, bibliotek, apotek, legevakt, kulturkontor, idrettslag osv. Finnes et kart over området?
- 3 Presenter mulige fritidsaktiviteter for ungdommene, og inviter gjerne leder av idrettslag, teaterlag eller andre aktuelle samarbeidspartnere til mottaket for å legge fram sine tilbud.

III – Omvisning i lokalmiljøet

I denne økten er det naturlig at særkontakt/fadder viser ungdommen rundt i lokalmiljøet.

Modul 1B - Velkomstinformasjon

Skole, fritid og lokalsamfunn

PowerPoint 0

Om den norske skolen

- Skoleplikt i Norge
- Utdanningsnivåene i Norge
- Oversikt over fagene
- Læringssyn
- Arbeidsmåter
- Lærerrollen
- Skole – hjemmsamarbeid
- Betydningen av å lære norsk
- Om videregående skole

PowerPoint 1

Fire utdanningsnivåer i Norge

- Barnehage
- Barne- og ungdomsskole
- Videregående skole
- Høyere utdanning

PowerPoint 2

Fagene i barne – og ungdomsskolen

- Norsk
- Matematikk
- Engelsk
- Natur – og miljøfag
- Samfunnsfag
- Religion, livssyn og etikk
- Mat – og helse
- Kroppsøving (gymnastikk)
- Musikk
- Kunst & håndverk
- 2. fremmedspråk (u. skolen)
- Utdanningsvalg (u. skolen)

PowerPoint 3

Gymnastikk

PowerPoint 4

RLE – Religion, livssyn og etikk

PowerPoint 5

Spisepause

PowerPoint 6

Varierte arbeidsmåter

PowerPoint 7

Læringssyn

PowerPoint 8

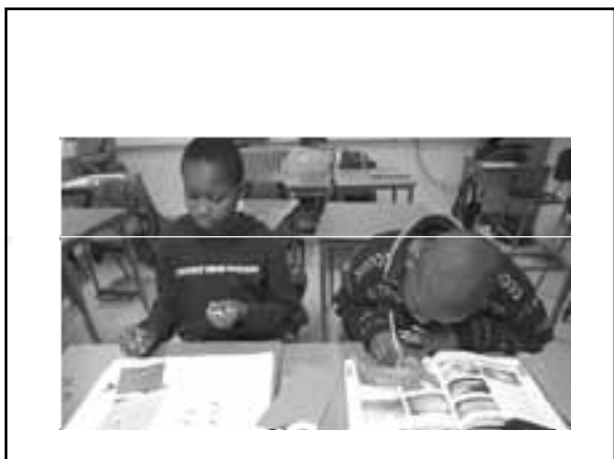
PowerPoint 9

PowerPoint 10

PowerPoint 11

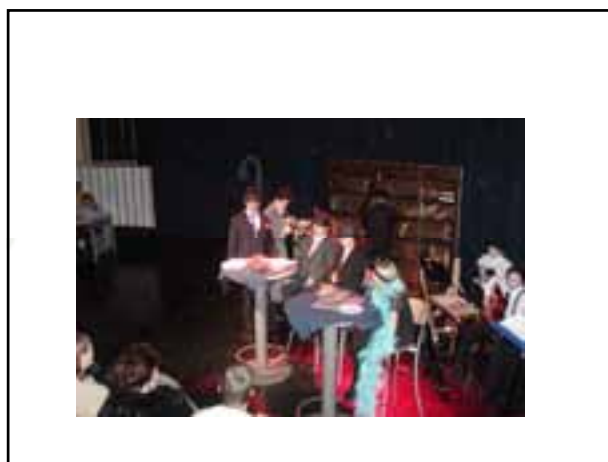
PowerPoint 12

PowerPoint 13

PowerPoint 14

PowerPoint 15

PowerPoint 16

PowerPoint 17

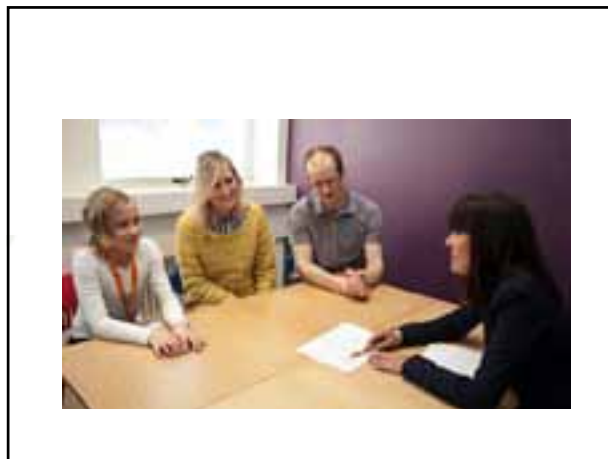
PowerPoint 18

PowerPoint 19

PowerPoint 20

PowerPoint 21

Støtteapparat i skolen

- Helsesøster
- Skolelege
- Pedagogisk – psykologisk veiledningstjeneste (PPT)

PowerPoint 22

Det er viktig å lære norsk

PowerPoint 23

3 - årig videregående opplæring (16 – 18 år)

- 3 studieforbereidende programmer
- 9 yrkesfaglige programmer

PowerPoint 24

Hva er videregående opplæring?

- Videregående skole bygger på grunnskoleopplæringen (10 år) og fram til :
 - Studiekompetanse (leder til høyere utdanning)
 - Yrkeskompetanse (jobb som murer, elektriker, osv)
 - Eller kompetanse på lavere nivå
- Videregående opplæring gis vanligvis som 3 år i skole eller som to år i skole og to år i bedrift.
- Elever med yrkeskompetanse kan ta et tilleggsår og få studiekompetanse.

PowerPoint 25

3 studieforbereidende program

- Idrettsfag
- Musikk, dans og drama med programområdene
 - musikk
 - dans
 - drama
- Studiespesialisering med programområdene
 - forming
 - realfag
 - språk, samfunnsfag og økonomi

PowerPoint 26

Videregående opplæring

- Søknadsfrist er i begynnelsen av mars
- Informasjon om videregående opplæring finnes på 17 språk:
 - www.vilbli.no
- Informasjon på flere språk

PowerPoint 27

Videregående opplæring

- Søknadsfrist er i begynnelsen av mars

Informasjon om videregående opplæring finnes på 17 språk:
www.vilbli.no

- Informasjon på flere språk

PowerPoint 28

PowerPoint 29

01

Velkomstinformasjon

Del C

MODUL 1 VELKOMSTINFORMASJON, DEL C

Kort presentasjon av Informasjonsprogrammet og Barnekonvensjonen

Tidsbruk, innhold og gjennomføring av arbeidsøktene

Denne økten kan gjøres direkte i forlengelsen av del 1B, og vi har beregnet en varighet på ca. 1,5 time

Metodebruk:

- Gjennomgang av manus og visning av PowerPoint-presentasjon med innlagte spørsmål og kommentarer.

Innledning

PP 1 VELKOMMEN TIL UNG I NORGE

Informasjonsprogrammet er laget som et kurs, og det er laget spesielt for deg mellom 12 og 18 år.

Det er to gode grunner til at vi har invitert deg på dette kurset. Den første og viktigste er at vi vil at du skal forstå mest mulig av det som skjer med deg og din familie i tiden i mottak. Vi vil gjerne at du skal føle deg velkommen hit, og at du skal få en god start på ditt opphold i Norge.

Den andre gode grunnen er at vi i Norge har lover som sier at vi skal informere barn og unge om ting som angår dem. Selv om vi har plikt til å holde kurs for deg, gleder vi oss til å gjøre det. Det er fordi vi tror det er viktig. Det gjelder selvsagt dersom det blir et langt opphold for deg, det vil si at du og din familie får bli her så lenge dere selv vil. Men det gjelder også dersom det blir en kortere tid i Norge fordi din familie ikke får opphold.

Dette siste, at dere får avslag, er både vondt og vanskelig å tenke på når dere har satt alt inn på å få bli. En god del av kurset kommer til å handle om akkurat det – nemlig retur. Vi vil at du skal forstå.

Norge er et fritt land, og folk får lov til å si akkurat det de mener. Alle kan kritisere regjeringens flyktningpolitikk. Og det er det mange som gjør. Noen roper høyt og sier at norske myndigheter er altfor strenge, og at Norge sender ut av landet barn og familier som er i stor nød. Andre skriver og roper ut at myndighetene er altfor

snille, at Norge tar imot for mange som egentlig ikke trenger det, og at staten ikke klarer å lage et godt liv for alle som er kommet til landet. Midt oppe i denne debatten har du og din familie landet i Norge. Men vi vil ikke at du skal miste håpet.

Vi vil at du skal få med deg så mye som mulig av verdi i den tiden du er hos oss. Vi vil at dere skal lære så mye som mulig mens dere venter på svar om opphold eller avslag. Det er målet med kurset vårt. Og du er hjertelig velkommen som en viktig deltaker. Uansett hvor i verden du kommer til å leve ditt liv, så er det du som er framtiden.

ARBEIDSBOKEN

Til dette kurset har du fått en arbeidsbok. Her skal du sette inn og ta vare på ting du lager selv, og ting du får av oss til å arbeide med. Etter hvert vil vi gi deg både informasjon og oppgaver som du kan sette inn i boken. Nå helt fra start foreslår vi at du skriver ditt navn på arbeidsboken, og at du lager, eller tegner, din egen, personlige forside.

Her er første oppgave: Skriv ned to ting som var viktig for deg å få vite etter at du kom i mottaket alene eller sammen med din familie.

KORT INTRODUKSJON TIL BARNEKONVENSJONEN

Nå vil vi snakke om noe veldig bra som har skjedd i verden. Egentlig to ting, og de henger sammen. Det første er FN, Forente nasjoner heter de på norsk, United Nations heter de på engelsk. Vet du hva de heter på ditt språk? Nå skal du få høre litt om FN.

Etter Hitler og den andre verdenskrigen i 1945 bestemte landene seg for at de måtte ha et møte. Nå ville de lage en forening hvor alle land var medlemmer. De ble enige om å lage FN. Det viktigste arbeidet til FN var at den skulle forsøke å hindre krig, for krig hadde verden nå fått nok av.

Hele 192 nasjoner ble medlem av FN. Det manglet bare to! Du kan finne på Internet hvem det var. FN ønsket egentlig å bli et VERDENSPOLITI som skulle få slutt på kriger. Det er ingen lett oppgave, men FN forsøker alltid å få lederne i landene som kommer i konflikt, til å snakke sammen i stedet for å starte krig.

FN gjør mange andre ting også. FN er veldig opptatt av barn og unge fordi de er nasjonenes og verdens framtid. Derfor har FN en egen organisasjon som skal hjelpe barn. Den heter UNICEF – FNs Barnefond. UNICEF har kontorer med hjelpearbeidere i alle land som trenger hjelp til barna. Særlig viktig er det å hjelpe fattige land som har hatt krig.

Gå på nettet og se om du klarer å finne UNICEF-kontorene i ditt hjemland.

UNICEF har også kontorer i alle de rike landene. De skal sende hjelp til de landene som trenger det. UNICEF NORGE gir flere hundre millioner kroner hvert år til disse landene.

Gå på nettet og ta en titt på det som står om UNICEF NORGE.

Men nå må vi snakke om det andre store som hendte i FN. I 1979 var det Barneår i FN. Da skulle alle landene snakke om hvordan alle barn i verden skulle få det bedre. Landene ble enige om at det var så mange ting som ikke var bra for barn at de ville lage en egen verdenslov for barn. Den loven kalte de Barnekonvensjonen. De brukte veldig lang tid på å skrive den for at den skulle bli så god som mulig. I november 1989, ti år etter at de begynte, var Barnekonvensjonen ferdigskrevet!

Før vi går videre, vil vi at dere skal skrive ned noen ord om det dere synes er det viktigste for at barn og ungdom skal få det bra i verden.

På dette viktige kurset har vi planlagt at du som er flyktning i mottak, skal få lære mye om din egen lov. Det er 54 artikler i Barnekonvensjonen, Nå i starten skal vi nevne de fire artiklene som FN

har bestemt skal være de viktigste. Vi kaller dem stolpene i Barnekonvensjonens plattform.

PP 1

De fire stolpene under plattformen er:

PP 2

1) DET ER IKKE LOV Å DISKRIMINERE BARN OG UNGE.

Det betyr at landene ikke har lov til å gjøre forskjell på folk. Det er ikke lov å diskriminere gutter og jenter, menn og kvinner, syke og friske, svarte og hvite, flyktninger og norske.

PP 3

2) ALLE BARN HAR RETT TIL LIV OG GOD OPPVEKST.

Det vil si alle barn i verden. Det betyr at alle land skal gjøre alt de kan for at barn skal overleve og vokse seg friske og sterke. Den loven blir vanskelig å holde i fattige land med krig. Derfor er det mange som flykter.

PP 4

3) ALLE BARN HAR RETT TIL Å BLI HØRT OG DE SKAL FÅ VITE OM TING SOM ER VIKTIGE FOR DEM.

Dette er den nyeste loven for barna i verden. Og den loven sier at det er vår plikt å holde kurs for dere som er nye i landet. Og norske barn skal også bli hørt.

PP 5**4) BARNETS BESTE SKAL BESTEMME MEST.**

Det betyr at barna er så viktige for et land og verdens framtid at alle lover og regler må passe på at omsorgen for dem er det viktigste av alt.

NÅ KOMMER VI TIL INFORMASJON OM SELVE KURSET

Et kurs, sånn som det du går på nå, kan også ligne en busstur. En tur på kursbussen. Det er en slags minibuss, og nå i starten kan dere tenke at vi tar dere med på rundtur og forteller dere om dette kurset. Vi skal stoppe på hvert kurssted, det vil si at vi skal snakke om det som skjer fra gang til gang. Som dere skjønner er vi i gang allerede. Vi er nå på slutten av det første stoppet, som heter velkomstinformasjon. Det neste vi skal snakke om, blir stopp 2, og det vi skal snakke om deretter, det blir stopp 3, siste stoppested heter stopp 10. Kurset skal først og fremst handle om det du trenger å vite om Norge og om det å være flyktning i Norge.

Nå kan du skrive ned i arbeidsboken tre ting du håper at vi kommer til å snakke om på dette kurset, og når vi i dag har kjørt helt til tiende stopp, kan vi se om vi fikk med noe av det du ønsket deg.

PP 6**ANDRE STOPP****VI VIL SNAKKE OM AT DU ER FLYKTNING**

Det du nå skal få høre om, heter asylprosessen. Det er viktig at du forstår hva den handler om. Den handler om alt det som skjer når norske myndigheter skal bestemme om dere skal få opphold i Norge. Dere vet sikkert allerede at noen som har kommet til Norge som flyktninger, får bli i landet, mens andre må reise ut. Det er selvsagt ikke hyggelig å snakke om at dere må reise igjen når alle håper at dere får bli. Men det er viktig for oss at dere forstår så mye som mulig av de lovene som er laget for å bestemme om opphold. Noen av lovene er norske, men det er også en verdenslov som sier at de som blir forfulgt og kommer til å leve i fare for sitt eget liv i hjemlandet, de skal få opphold. Alt dette skal vi forklare så godt vi kan. Nå kjører vi videre til neste tema på kurset.

PP 7**TREDJE STOPP****VI VIL SNAKKE OM DITT HJEMLAND**

De som har flyktet til Norge for å få opphold, har hatt det veldig dårlig i sitt hjemland. Likevel vet vi at det var trist å reise. Mange barn har fortalt at de lengter etter huset, hjemmet, besteforeldre, slekt og venner. Noen begynner å gråte fordi de måtte gi bort eller avlive hund eller katt når de dro. Det vi vet, er at de gode tankene om hjemlandet, hele barndommen din faktisk, blir viktig for deg resten av livet. Noen kaller disse minnene om hjemlandet, språket ditt som du ikke vil glemme, alle de gode menneskene som du alltid vil huske, for RØTTENE. Selv om det har vært så dårlige tider i et land at noen har måttet flykte, er det mye fint og mye bra i alle land. I alle land finnes det mennesker som er glad i hverandre. Der finnes slekten, de du har vokst opp sammen med, venner og kamerater, den fine naturen og så videre. Selv om det var mye dårlig å flykte fra, er det ofte mye bra å lengte tilbake til.

PP 8**FJERDE STOPP****VI MÅ SNAKKE OM RETUR**

Neste del av kurset handler om det som må skje hvis dere får avslag på søknad om beskyttelse.

Alle familier får en advokat til å hjelpe til med å gjøre det på den beste måten ved avslag. Det er viktig at de myndighetene i Norge som skal bestemme, får vite alt det vonde, vanskelige og farlige som hendte i hjemlandet. Til slutt kan det hende at myndighetene sier at nå har vi lest alt om din familie, vi har undersøkt hvordan det er på hjemstedet ditt, og vi har sett på flyktinglovene, og svaret er at det ikke er fare for liv og helse om vi sender dere tilbake. Dette skal vi snakke mye mer om når vi kommer på femte stopp.

PP 9**FEMTE STOPP****HER SKAL VI SNAKKE OM UNGDOMSTID OG FAMILIE**

Når voksne snakker til unge, er det ofte om alt som er farlig, og alt de voksne synes er dumt med de unge. På kurset med dere vil vi først og fremst snakke om at du bestemmer selv over ditt liv. Når det gjelder røyking, alkohol og annen rus som du blir tilbudt, står det ingen voksen ved siden av deg og sier «si nei». Du må si det selv. Det er mye spennende med det å være ung. Da skal man begynne å prøve livet på egne ben. Det er store forskjeller i kulturen både når det gjelder reglene for ungdomstiden og hvordan ungdom finner hverandre som venner og kjærester. På kurset vil vi snakke med deg om det og mye, mye annet.

Skriv ned i arbeidsboken om hvordan du tror du kan få norske venner. Kanskje har du fått en norsk venn allerede? Skriv om det også hvis du har fått en norsk venn.

PP 10**SJETTE STOPP****HER SKAL VI SNAKKE OM KROPP OG SEX**

Ble du forskrekket nå? Det ble du vel ikke. Det er faktisk de voksne som er mye reddere for å snakke om sex enn de unge. Grunnen til at samtalen om seksualitet og kropp er litt vanskelig i alle kulturer, er antagelig det alvorlige faktum at praksis kan resultere i et barn. Dessuten er det en annen ting også, det er alltid to om det. Og de må bli enige, og de må ville det begge to. Her er det mye vi trenger å snakke om!

Når tiden er inne, mann og kvinne vil leve sammen, og de ønsker seg barn, da er det selvsagt den store glede og slektens gang. Når man er ung, må man snakke om en del alvorlige temaer, som retten til å bestemme over egen kropp, overgrep er forbudt, og direkte voldtekt er veldig straffbart. Men vi vil ikke bare snakke om farene og det negative, vi i den voksne generasjon ønsker selvsagt at de unge skal få friske kropp og oppleve gledesfylt seksualitet i framtiden. Det blir viktig for oss å forberede dere på den norske åpenheten når det gjelder kropp og sex.

PP 11**SYVENDE STOPP****NÅ HANDLER DET OM HELSE**

Hodet og resten av kroppen er helsen din. Det er der det skjer. Skader på kroppen og sykdom i kroppen kaller vi fysiske skader og fysisk sykdom. Det betyr egentlig at det er synlig, og det går som regel an å gjøre noe med det. Noen ganger må man leve med sykdommen, men det går an å få medisinsk hjelp til å leve ganske bra. Når vi snakker om psykiske plager og psykiske sykdommer, handler det ofte om usynlige ting. Det er fordi det meste foregår i tanker og følelser. De som har opplevd krig, sorg og tap, flukt og frykt og usikkerhet, de har fått mange psykiske påkjenninger. Det kan man bli syk av. Heldigvis finnes det både medisiner og snakkeметoder som gjør at den syke kan bli både bedre og helt frisk etterpå. Alt dette skal vi snakke om på kurset.

En viktig sak er at kroppen kan bli friskere av riktig og sunn mat, det heter ernæring. Og så blir kroppen sterkere av aktivitet og sport. Det heter mosjon og trening. Det er viktig å ta godt vare på hodet og resten av kroppen fordi det er deg resten av livet. Vi tror du kommer til å synes at dette stoppestedet er veldig interessant.

PP 12**ÅTTENDE STOPP****SAMFUNNSLIV OG VERDIER – HER HANDLER DET MEST OM NORGE**

På dette stoppestedet skal du få vite mer om NORGESBUSSEN, både om trafikkregler, hvor den skal kjøre, og hva sjåføren og hjelperne, REGJERINGEN synes er viktig. Vi tror at dette kan bli interessant. Mest for alle som får opphold, fordi de skal være med på bussreisen framover. Men vi tror også at dere som må reise, kommer til å lære mye interessant som dere kan ha med dere resten av livet selv om det ikke blir i Norge.

FN har sagt mange ganger at Norge er blant verdens beste land å bo i. Det er sikkert derfor mange har valgt å flykte hit. Det vi kan si, er at Norge ikke er et perfekt land. Vi som folk og Regjeringen må hele tiden arbeide for det gode, at Norge skal bli bedre og bedre for folk. Og så må vi

hele tiden arbeid mot det onde. Det heter å arbeide for verdier. Drap, vold og all annen kriminalitet må vi motarbeide.

Norges folk er veldig opptatt av urett og urettferdighet. Det vil du forstå når du kan begynne å følge med på nyhetene. Vi tror dette stoppestedet blir både viktig og interessant for deg.

PP 13

NIENDE STOPP

SKAL HANDLE OM KONFLIKT

Vi skal starte med noe veldig viktig, og det heter konfliktløsning. Konflikter er ikke bare om dumme ting. De kan være veldig alvorlige. Du vet sikkert allerede at konflikter mellom land kan føre til det verste av alt, nemlig krig. Noen ganger bruker vi også ordet krig når det er konflikter mellom mennesker.

Konflikter mellom mennesker kan være alvorlige nok, men noen krig er de ikke. Det er mange som har arbeidet med å skape fred mellom land som kriger. De kalles fredsmevlere. Det er mange som

har arbeidet med å skape fred mellom mennesker som er i alvorlig konflikt. Noen blant de som har arbeidet for å løse konflikter, har skrevet bøker om hvordan de fikk det til. På kurset vil du få vite mye om forskjellige konflikter, men også få gode råd som du kanskje får bruk for i mange år, om hvordan man løser konflikter og kan samarbeide videre i stedet for å kjempe mot hverandre.

PP 14

TIENDE OG SISTE STOPP

HER HANDLER DET OM BARNEKONVENSJON – BARNAS VERDENSLOV

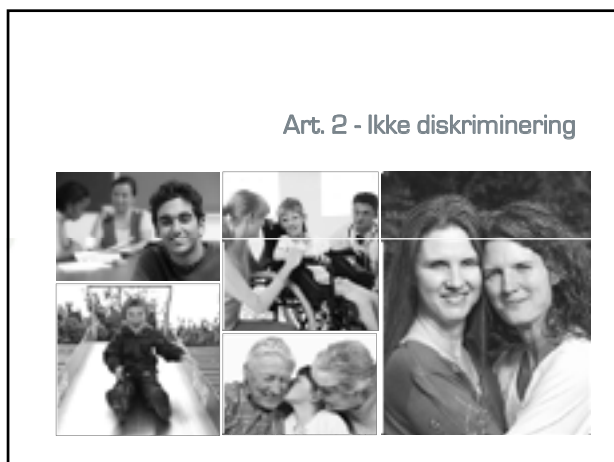
Barnekonvensjonen vil du få høre mye om underveis, og alt om når du kommer hit til siste stopp.

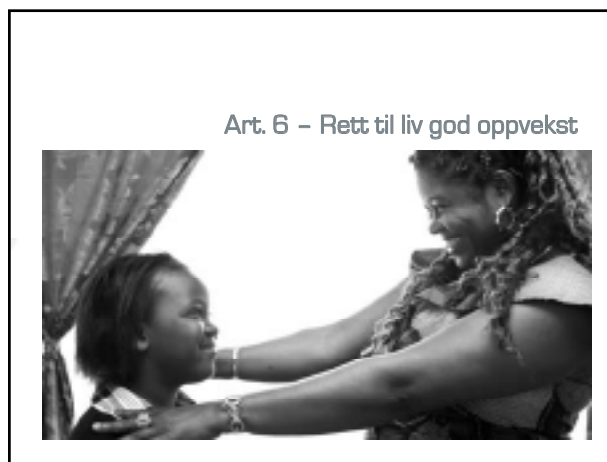
PowerPoint 0

PowerPoint 1

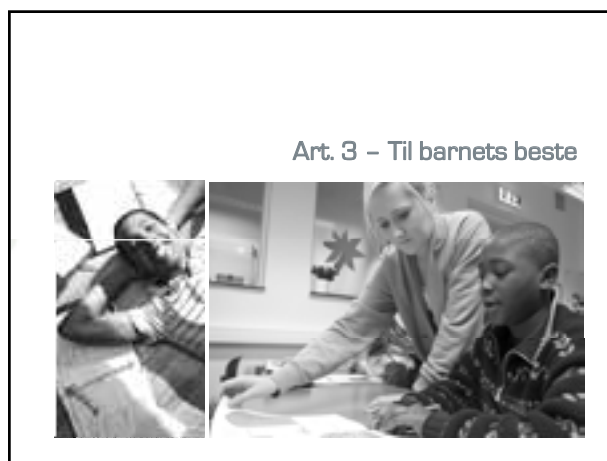
PowerPoint 2

PowerPoint 3

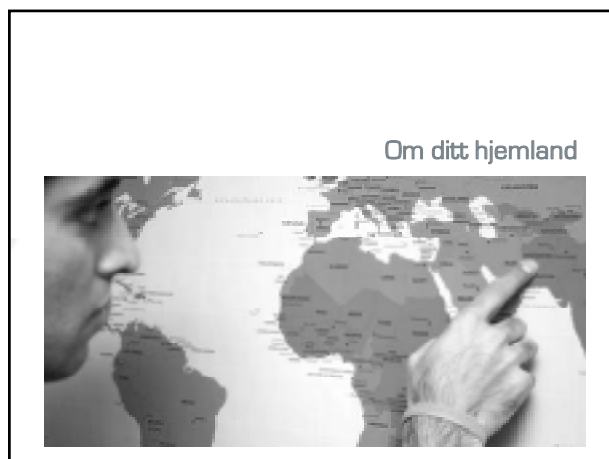
PowerPoint 4

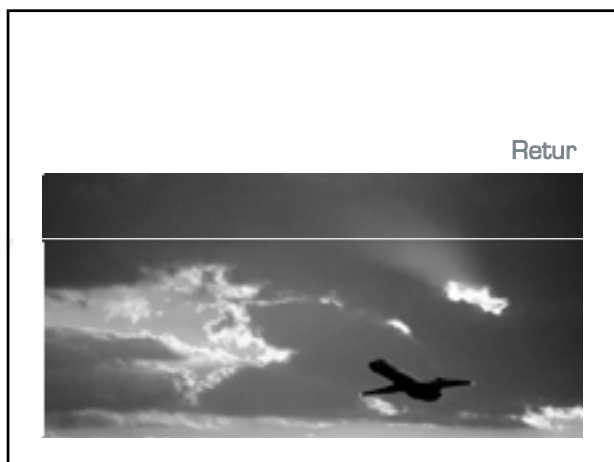
PowerPoint 5

PowerPoint 6

PowerPoint 7

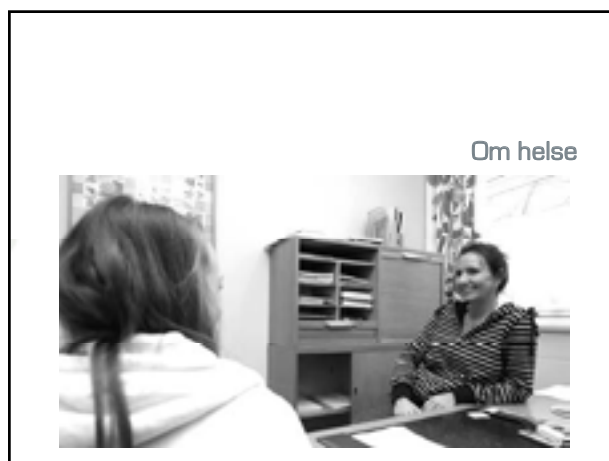
PowerPoint 8

PowerPoint 9

PowerPoint 10

PowerPoint 11

Samfunnsliv og verdier

Om konflikt

PowerPoint 12

PowerPoint 13

Om Barnekonvensjonen

PowerPoint 14